

ต้องทำอะไรบ้างเมื่อกฎหมาย ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสารเคมีฉบับใหม่ประกาศใช้แล้ว

วชิรวิชัย มธุรสสุวรรณ

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

E-mail: vachiravitch.m@pttplc.com

เมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2556 กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ.2556 ได้มีผลบังคับใช้ ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 8 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 นั่นก็หมายความว่าต่อจากนี้ไป ทุกสถานประกอบการที่มีสารเคมีในการครอบครอง ก็จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยรายละเอียด และสิ่งที่ต้องปฏิบัติมีอะไรบ้าง SHE ภาคปฏิบัติฉบับนี้จะนำมาฝากครับ

หมวด 1 ข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย

1. สถานประกอบการที่มีสารเคมีตามบัญชีที่ประกาศกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน เรื่องบัญชีรายชื่อสารเคมี

อันตราย (ซึ่งประกาศและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2556) มีจำนวนสารเคมีทั้งสิ้น 1,516 สารเคมี ซึ่งจะต้องจัดทำข้อมูลสารเคมีอันตราย (MSDS) และจะต้องแจ้งรายงานต่ออธิบดีทุกเดือนมกราคม ของทุกปี

2. ให้นายจ้างของสถานประกอบการจะต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบ และอธิบายให้ลูกจ้างเข้าใจข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตรายที่อยู่ในครอบครองของนายจ้าง ข้อความ และเครื่องหมายต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสารคู่มือ ฉลาก ป้าย หรือขั้วสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้

3. ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายทราบ และเข้าใจวิธีการในการทำงานที่ถูกต้อง และปลอดภัย รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการควบคุมลูกจ้างให้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าว ในกรณีนี้ให้นายจ้างจัดทำคู่มือเกี่ยวกับแนวปฏิบัติและขั้นตอนในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย คำแนะนำลูกจ้างเกี่ยวกับการป้องกันอันตราย ความหมายของข้อมูลที่มีบนฉลาก และเอกสารข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย

4. ลูกจ้างต้องปฏิบัติตามวิธีการทำงานที่ถูกต้อง และปลอดภัยตามคู่มือการปฏิบัติงานที่นายจ้างจัดทำขึ้น และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ลูกจ้างต้องบรรเทาเหตุ และแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันที

หมวด 2 ฉลากและป้าย

1. ให้นายจ้างจัดให้มีการปิดฉลากที่เป็นภาษาไทยมีขนาดใหญ่พอสมควร อ่านง่าย คงทน ไว้ที่หีบห่อบรรจุภัณฑ์ ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย และฉลากนั้นอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับรายการ ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อผลิตภัณฑ์ (product name)
- (2) ชื่อสารเคมีอันตราย (hazardous substances)
- (3) รูปสัญลักษณ์ (pictograms)

- (4) คำสัญญาณ (signal words)
- (5) ข้อความแสดงอันตราย (hazard statements)
- (6) ข้อควรระวังหรือข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตราย (precautionary statements)

ในกรณีที่ไม่สามารถปิดฉากได้เนื่องจากขนาดหรือลักษณะของหีบห่อบรรจุภัณฑ์ภาชนะบรรจุ หรือวัสดุห่อหุ้มสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างกำหนดวิธีการที่มีประสิทธิภาพเพื่อแสดงให้ลูกจ้างได้รู้ถึงรายละเอียดของสารเคมีอันตราย ณ บริเวณที่มีการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายนั้น

2. ให้นายจ้างจัดให้มีป้ายห้ามป้ายให้ปฏิบัติ หรือป้ายเตือนในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตรายไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ชัดเจน ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้าง

3. ในกรณีที่มีอุบัติเหตุประกาศให้สารเคมีอันตรายใดต้อง **ควบคุมเป็นพิเศษ** ให้นายจ้างปิดประกาศหรือจัดทำป้ายแจ้งข้อความเกี่ยวกับอันตรายและมาตรการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดจากสารเคมีอันตรายดังกล่าว

4. ให้นายจ้างปิดประกาศหรือจัดทำป้ายแจ้งข้อความ **"ห้ามสูบบุหรี่ รับประทานอาหารหรือเครื่องดื่ม ประกอบอาหาร หรือเก็บอาหาร"** ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ที่เห็นได้ชัดเจนไว้ ณ บริเวณสถานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย สถานที่เก็บรักษาสารเคมีอันตราย หรือในยานพาหนะขนส่งสารเคมีอันตราย และจะต้องควบคุมดูแลมิให้มีการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าว

หมวด 3 การคุ้มครองความปลอดภัย

1. ในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างจัดให้มีสภาพ และคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ถูกสุขลักษณะ สะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย พื้นที่ปฏิบัติงานต้องเรียบ สม่ำเสมอไม่ลื่น และไม่มีวัสดุเศษเกะกิดขวางทางเดิน

(2) มีระบบระบายอากาศแบบทั่วไป หรือแบบที่ทำให้สารเคมีอันตรายเจือจาง หรือแบบที่มีเครื่องดูดอากาศเฉพาะที่ ที่เหมาะสมกับประเภทของสารเคมีอันตราย โดยให้มีออกซิเจนในบรรยากาศไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบเก้าจุดห้าโดยปริมาตร

(3) มีระบบป้องกันและกำจัดอากาศเสียโดยใช้ระบบระบายอากาศเฉพาะที่ ระบบเป่าการปิดคลุม หรือระบบอื่น เพื่อมิให้มีสารเคมีอันตรายในบรรยากาศเกินปริมาณที่กำหนด และป้องกันมิให้อากาศที่ระบายออกไปเป็นอันตรายต่อผู้อื่น

2. ในบริเวณที่ลูกจ้างทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย ให้นายจ้างจัดให้มีสถานที่และอุปกรณ์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยตามรายการ ดังต่อไปนี้

(1) ที่ชำระล้างสารเคมีอันตรายที่ลูกจ้างสามารถใช้ได้ทันที ในกรณีฉุกเฉิน อย่างน้อยต้องมีที่ล้างตา และมีบัวชำระล้างร่างกายจากสารเคมีอันตราย

(2) ที่ล้างมือ และล้างหน้า ไม่น้อยกว่าหนึ่งที่ตั้งต่อลูกจ้างสิบห้าคน และให้เพิ่มจำนวนขึ้นตามสัดส่วนของลูกจ้าง ส่วนที่เกินเจ็ดคนให้ถือเป็นสิบห้าคน

(3) ห้องอาบน้ำเพื่อใช้ชำระล้างร่างกาย ไม่น้อยกว่าหนึ่งห้องต่อลูกจ้างสิบห้าคน และให้เพิ่มจำนวนขึ้นตามสัดส่วนของลูกจ้างส่วนที่เกินเจ็ดคนให้ถือเป็นสิบห้าคน ทั้งนี้ จะต้องจัดของใช้ที่จำเป็นสำหรับการชำระล้างสารเคมีอันตรายออกจากร่างกายให้เพียงพอ และใช้ได้ตลอดเวลา

(4) อุปกรณ์และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการปฐมพยาบาล ลูกจ้างที่ได้รับอันตรายจากสารเคมีอันตราย

(5) อุปกรณ์ดับเพลิงที่เหมาะสมกับสารเคมีอันตรายแต่ละชนิด และเพียงพอสำหรับการผจญเพลิงเบื้องต้น

(6) ชุดทำงานเฉพาะสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย และที่เก็บชุดทำงานที่ใช้แล้วดังกล่าวให้เหมาะสมกับสารเคมีอันตรายประเภทนั้น

ฉบับนี้ ชื่อนาเสนอให้ทราบรายละเอียดที่กฎกระทรวงฉบับนี้ ต้องปฏิบัติไว้เพียงเท่านี้ก่อน ส่วนรายละเอียดในข้ออื่นๆ จะนำมาฝากในฉบับหน้า